

BAHAR EYLEMLERİNİN 30. YILI

Aydınlık Gazetesi, 18 Mart 2019

Yıldırım Koç

1989 yılı Nisan ayında başlayan Bahar Eylemleri, Türkiye işçi sınıfı tarihinin bence en önemli meşru ve demokratik kitle eylemidir. Aylar süren bu mücadeleye yüzbinlerce işçi katıldı ve mücadele başarılı oldu. 1991 ve 1992 yıllarında imzalanan toplu iş sözleşmeleri ile, 24 Ocak ve 12 Eylül sonrasında yaşanan gerçek ücret kayıpları fazlasıyla telafi edildi.

31 YIL ÖNCE “DEV UYANINCA”

Bahar Eylemlerinden bir yıl önce, İKİBİNE DOĞRU Dergisi'nin 3-9 Nisan 1988 tarihli sayısında, “DEV UYANINCA” başlıklı bir yazım yayımlanmıştı. O yıllarda Yol-İş Sendikası'nın eğitim işlerinden sorumluydum. Çok sayıda işyerinde tüm işçilerin katıldığı eğitim toplantıları düzenliyorduk. İşyerlerindeki huzursuzluğu ve tepkiyi gözlemleyebiliyordum. Bu yazıda şunları yazmıştım:

“Yemek boykotlarında ve miting meydanlarında görülen, işçilerin kapitalizmin sonuçlarına tepkisidir; bıçağın artık kemiğe dayandığının ifadesidir. (...) Bugün hiçbir siyasal parti, yükselen dalganın kendi örgütlü ön çalışmasının ürünü olduğunu iddia edemez. Yükselen, Türkiye işçi sınıfının kendiliğindenci mücadelesidir. Tek tek insanların, grupların ve partilerin on yıllardır süren mücadele birikimlerinin etkileri mutlaka vardır, ama harekete bugün damgasını vuran özellik kendiliğindenciliktir. Kendiliğindencilik kapitalizmin sonuçlarına bir tepkidir. Orada kalırsa yetersizdir. Ama sorunların gerçek nedeni olan kapitalizme karşı bir mücadele düzeyine sıçratılırsa, sınıfın kendiliğindenci hareketi çok olumlu gelişmelere gebecektir.”

Bu yazının yayımlanmasından bir yıl sonra Bahar Eylemleri başladı. Bahar Eylemleri, mevcut sistem içinde işçilerin sorunlarına çözüm yarattı ve kapitalizmin sonuçlarına karşı başlayan mücadele, kapitalizme karşı bir mücadele aşamasına sıçrayamadı.

Dev bugün yeniden uyanıyor.

BAHAR EYLEMLERİNİN YARATICILIĞI

30 yıl öncesinin eylemlerini yaşamayanlar o günlerde işçi sınıfının yaşanan sorunlar karşısındaki yaratıcılığını ve gücünü bilmez veya anımsamaz.

Bu eylemlerin bazılarını hatırlatayım.

İşyerinde direniş; iş yavaşlatma; viziteye toplu olarak çıkma ve SSK hastanesine kitlesel biçimde gidişte ve dönüşte birlikte slogan atma; fazla mesaiye kalmama; işyerinde vezne önünde kuyruk oluşturma; işe geç başlama; ara dinlenmelerini “tam olarak” kullanma; miting yapma; servis araçlarına binmeyerek yürüme; yalınayak yürüme; işyerini terk etmeme; açlık grevi; yemek boykotu; işyerlerine birlikte dilekçe verme; ücret fişlerini işverene veya yetkililere gönderme; birlikte telgraf çekme; topluca mektup gönderme; toplu iş sözleşmesi dışı ödemeleri reddetme; işverenin verdiği avansı topluca reddetme; işverence düzenlenen toplantı ve törenleri boykot etme; topluca alkışlama; sakal bırakma; yardım almak için Fak-Fuk-Fon'a başvurma; topluca dilenme; korna çalma; kefenli basın toplantısı düzenleme; tüketici boykotu yapma; siyah çelenk koyma; siyah gömlek giyme; belden yukarısını soyunup gösteri yapma; işyerinde verilen yemekleri ailelere götürme; pazarda alışveriş yapmama; saçları kesme; makine ve teçhizata işverenin işçiye gösterdiği kadar özen gösterme; topluca fırına gidip ekmek alma ve yolu kapatarak yeme; görev dışı iş yapmama; işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri alınmamış araç ve makineleri kullanmama; işyerinde kimse ile konuşmama; eş ve çocuklarla gösteri yapma; geçindiremediğini ileri sürerek eşlerini boşamak için mahkemeye başvurma; çocukları satılığı çıkarma; sırtlarındaki gömlekleri satılığa çıkarma; anacaddede oturarak trafiği engelleme.

Aç tilki fırın yıkar. Geçinemeyen insan, son derece yaratıcı meşru ve demokratik eylem biçimleri geliştirir. Eylem biçimleri geliştirirken, kendileri de gelişir.

Bahar Eylemlerinin 30. yılında o mücadelelerin içinde yer alanları saygıyla anıyorum.